

УДК 336.764.061.1

DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.3.19>

JEL Classification G21, Q01, O13, F15

Квасниця О.В.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3003-7616>,
Дармограй І.В.,
здобувач* третього рівня вищої освіти «доктор філософії»
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-2851-9133>,
Новіцький М.Р.,
здобувач* третього рівня вищої освіти «доктор філософії»
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-6159-170X>,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

БАНКІВСЬКІ ІНВЕСТИЦІЇ В ПРІОРИТЕТНІ ПРОЄКТИ ЗЕЛЕНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИБІР УКРАЇНИ

Kvasnytsia O.V.,
cand.sc.(econ.), assoc. prof.,
associate professor at the S.I. Yuriy department of finance,
Darmohrai I.V.,
PhD student in the specialty 072 "Finance,
Banking, Insurance, and Stock Market",
Novitskyi M.R.,
PhD student in the specialty 072 "Finance,
Banking, Insurance, and Stock Market",
West Ukrainian National University, Ternopil

BANK INVESTMENTS IN PRIORITY PROJECTS OF GREEN TRANSFORMATION: UKRAINE'S EUROPEAN INTEGRATION CHOICE

Постановка проблеми. Для підвищення конкурентоспроможності в ЄС здійснюють заходи щодо поглиблення єдиного ринку, просування інновацій, зміцнення промислової бази та створення Союзу заощаджень і інвестицій. Потреби в стратегічних інвестиціях (1,2 трлн євро щорічно, з яких 510 млрд євро – публічне фінансування) підкреслюють необхідність комплексного підходу до фінансування [1]. Для України, яка прагне до євроінтеграції, ключовим є адаптація банківського сектору до європейських стандартів, оптимізація національних ресурсів та активна участь у європейських ініціативах. Важливим елементом є спрощення регуляторного середовища, зокрема через підхід «простота за дизайном», що сприятиме інноваціям та інвестуванню банками підтримки малого й середнього бізнесу.

ЄС прискорює зусилля для зміцнення оборонної готовності до 2030 року, наголошуючи на необхідності підвищення автономії, відповідальності та координації в інвестуванні оборони. Європейська Рада (ЄР) визнала, що безпеково сильний ЄС у сфері безпеки та оборони позитивно вплине на глобальну та трансатлантичну безпеку, доповнюючи НАТО, яке залишається основою колективної оборони для країн-членів. Збільшенню витрат на оборону сприяє ухвалення регламенту про Дію безпеки для Європи (SAFE) та активізація інвестиційних проєктів у межах Пакту стабільності та зростання.

* Науковий керівник: Квасниця О.В. – канд. екон. наук, доцент

* Науковий керівник: Кириленко О.П. – д-р екон. наук, професор

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) отримав завдання від ЄР адаптувати свої практики для фінансування оборонної промисловості, що сприятиме мобілізації приватних інвестицій. В 2025 році в ЄС комітет Connecting Europe Facility (CEF) затвердив список із 94 відібраних проєктів (з-поміж 258 заявок) [2; 3]. ЄС офіційно має ухвалити рішення про їх фінансування, після чого CINEA розпочне підготовку грантових угод. ЄС здійснює стратегічні інвестиції з урахуванням тренду солідарності з Україною, зокрема посилює підтримку через проєкти в межах Солідарних шляхів ЄС–Україна. Додатково ЄС фінансує проєкти для підвищення доступності та стійкості інфраструктури, забезпечуючи безпечні маршрути постачання та створюючи інфраструктуру подвійного призначення, стійку до змін клімату.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для України, яка прагне до євроінтеграції, зацікавленість в реалізації пріоритетних проєктів відкриває можливості для адаптації банківського сектору та визначення інвестиційних пріоритетів, що відповідають європейським стратегічним цілям. Відповідно, балансування між стратегічними пріоритетами, стійкістю боргу та стратегічними проєктами ЄС є важливим для забезпечення сталого розвитку української економіки. ЄС зіткнувся з посиленими викликами щодо інвестування оборонної, зеленої та цифрової трансформацій, оскільки нові оборонні зобов'язання чинять додатковий тиск на національні та європейські бюджети. О. Буабдалла, Е. Дорручі, К. Нерліх, К. Нікель та А. Влад розробляють стратегії для підвищення ефективності державних коштів і забезпечення зеленого, цифрового та оборонного переходу Європи [1].

У. Біндзайл акцентує увагу на інвестиційних перспективах сервісів TARGET, які включають чотири компоненти: T2 (розрахунки великих платежів у центральній банківській валюті), TARGET2-Securities (T2S, розрахунки за цінними паперами), TARGET Instant Payment Settlement (TIPS, миттєві платежі) та Eurosystem Collateral Management System (ECMS, управління активами, що використовуються як застава) [4]. Ці сервіси забезпечують вільний рух грошей центрального банку, цінних паперів і застави в ЄС, створюючи так званий «магічний трикутник». Вони є основою європейської фінансової інфраструктури, сприяючи інтеграції та ефективності інвестицій.

Масштабування політики трансферного ціноутворення впливає на торговельні угоди, що становить ризик для фінансової стабільності, впливаючи на економічне зростання, ринкові показники та банківську систему ЄС. П. Авріл, П. Бохманн, С. Фар, А. Хоран, К. Панкаро та Р. Піццегелло відзначають, що проактивний підхід до управління ризиками торговельної невизначеності вплине на банки, які можуть зіткнутися з погіршенням якості активів, зниженням прибутковості та скороченням кредитування, що загрожує економічним перспективам ЄС [5]. К. Ферстер, Е. Райан та Б. Шайд аргументують доцільність врахування кліматичних ризиків при інвестуванні нерухомості та посилення регуляторних вимог, що може сприяти стабільності фінансової системи та уникненню різких ринкових потрясінь [6]. Т. Анерт, К. Берч, А. Леонелло та Р. Маркес констатують, що подальший розвиток страхування депозитів і підвищення капітальних вимог мають супроводжуватися чіткими механізмами мотивації банків до проактивного управління ризиками, щоб уникнути системних криз у майбутньому [7]. Зауважимо, що для України, яка прагне до євроінтеграції, ці виклики підкреслюють необхідність адаптації банківського сектору до нових реалій.

Банківський сектор України, який прагне гармонізації з європейськими стандартами зеленої трансформації, потребує посилення систем управління інвестиціями для забезпечення проєктного інвестування, що актуалізує тему дослідження.

Постановка завдання. Мета дослідження – обґрунтувати роль банківських інвестицій як ключового інструменту фінансування зеленої трансформації та євроінтеграційних пріоритетів України, з урахуванням стратегічних підходів Європейського Союзу до розвитку інфраструктури, енергетичної безпеки, цифровізації та сталого економічного зростання; а також розробити адаптивну трирівневу модель фінансування, що поєднує національні ініціативи, інструменти ЄС та механізми державно-приватного партнерства для забезпечення стійкого розвитку та інтеграції України до єдиного європейського простору.

Основними завданнями є: проаналізувати європейські стратегії інвестування в зелену, цифрову та оборонну трансформацію, визначивши їх вплив на євроінтеграційний вибір України; дослідити роль банківського сектору України в адаптації до європейських стандартів зеленої трансформації та управлінні інвестиційними ризиками; визначити фінансові механізми ЄС (CEF, Фонд модернізації) та їх потенціал для підтримки пріоритетних проєктів в Україні; адаптувати запропоновану трирівневу модель фінансування стратегічних проєктів для забезпечення сталого розвитку та євроінтеграції України.

Виклад основного матеріалу дослідження. ЄС стикається з безпрецедентними фінансовими викликами, спрямованими на трансформацію економіки та виконання нових оборонних зобов'язань. За оцінками ЄС та НАТО, для підтримки зеленої, цифрової та оборонної трансформацій до 2031 року потрібно в середньому 1,2 трлн євро щорічно, що перевищує попередні прогнози (800 млрд євро на рік). Це зростання пов'язане з новими оборонними зобов'язаннями, які вимагають додаткових 320 млрд євро щорічно для досягнення цільового рівня витрат на оборону (5 % ВВП до 2035 року) [1]. Проте зелені інвестиції залишаються більш витратними порівняно з цифровими та оборонними.

ЄС продовжує зміцнювати свою безпекову та оборонну політику, приділяючи особливу увагу солідарності з Україною, міграційним викликам, підготовці до криз та внутрішній безпеці. ЄС залишається відданим підтримці України, надаючи з 2014 року фінансову, військову та гуманітарну допомогу на суму понад 158 млрд євро [3]. З них близько 60 млрд євро спрямовано на військову підтримку, зокрема на постачання систем протиповітряної оборони, протидронових засобів та боеприпасів великого калібру. ЄС почав інвестування проєктів розвитку української оборонної промисловості та її інтеграції з європейською, що є важливим для посилення обороноздатності Європейського континенту. Фінансування надається у формі грантів, які покривають частину витрат на реалізацію проєктів.

ЄР актуалізує створення Енергетичного Союзу до 2030 року, що забезпечить безпеку постачання, доступність і чистоту енергії з урахуванням безпекових викликів. Інвестиційні проєкти зменшення енергетичної залежності, зокрема без виходу до моря, потребують визначення економічно вигідних альтернативних енергетичних маршрутів. Європейська комісія (ЕК) та Європейський інвестиційний банк оголосили про виділення 3,66 млрд євро з Фонду модернізації для підтримки 34 енергетичних проєктів у дев'яти країнах-членах ЄС [8]. Ці інвестиції спрямовані на модернізацію енергетичних систем, скорочення викидів парникових газів, підвищення енергоефективності та зміцнення промислової конкурентоспроможності ЄС.

Для України, яка прагне євроінтеграції, такі ініціативи, як інвестиції у цифровізацію та кібербезпеку є важливим елементом її стратегічного вибору на користь європейських стандартів та безпеки. Операція проти NoName057(16) демонструє ефективність міжнародної координації у боротьбі з кіберзлочинністю та захисті критичної інфраструктури [9]. Дванадцять країн разом із Євроюстом та Європолем нейтралізували хактивістську групу NoName057(16), яка здійснювала DDoS-атаки на критичну інфраструктуру Європи. Кібератаки відбувалися в країнах Європи під час європейських виборів, у Швеції – на сайти банків і державних установ, у Нідерландах під час саміту НАТО наприкінці червня 2025 року. Ліквідація ботнет із сотень серверів і призвела до видачі семи ордерів на арешт.

В ЄС програма CEF Transport на 2021–2027 роки має бюджет у розмірі 25,8 млрд євро, з яких 95 % уже розподілено. Програма підтримує проєкти в усіх країнах-членах ЄС, а також в Україні та Молдові як асоційованих країнах. З моменту запуску у 2014 році CEF профінансувала 1861 транспортні проєкти на загальну суму понад 47 млрд євро [2].

Важливим в умовах воєнного стану є інвестування пріоритетних проєктів відновлення інфраструктури, коли обмежені ресурси і євроінтеграційний вектор проєктного інвестування має інтегрувати такі можливості (табл. 1).

Таблиця 1

Інвестування пріоритетних проєктів в контексті європейської зеленої трансформації

Сектори	Опис пріоритетних проєктів
1	2
Залізничний транспорт	– у сегменті європейської зеленої трансформації отримує 77 % загального фінансування в рамках програми CEF; – інвестування модернізації інфраструктури в межах основної та розширеної мереж TEN-T (в країнах когезії); – пріоритетні проєкти: будівництво Rail Baltica (Балтійський регіон, Польща), удосконалення залізничних систем (Греція, Словаччина), розвиток високошвидкісних залізничних ліній (Чехія, Польща); – реалізується 32 проєкти з впровадження Європейської системи управління залізничним рухом (ERTMS) в 11 країнах-членах ЄС (Австрія, Німеччина, Італія, Польща).
Екологізація портів та підвищення стійкості інфраструктури	– ЄС інвестує у проєкти, спрямовані на модернізацію портів із впровадженням берегового електроживлення (Ірландія, Кіпр, Мальта, Хорватія, Польща); – підтримуються проєкти з будівництва та модернізації багатоцільових криголамів, що підвищують безпеку підводних кабелів та стійкість інфраструктури відповідно до нещодавнього плану дій ЄС (Естонія, Фінляндія, Швеція); – інвестування цифрових систем управління рухом для короткоморських перевезень, що сприяють підвищенню безпеки, зменшенню заторів та оптимізації логістики (Франція, Іспанія); – фінансування модернізації інфраструктури внутрішніх водних шляхів вздовж річки Рейн у Франції та діджиталізацію водного транспорту в Бельгії, що відповідає європейським цілям декарбонізації.
Автомобільний транспорт	– інвестування в створення та модернізацію безпечних паркувальних зон (Німеччина, Франція, Італія, Румунія); – фінансування впровадження кооперативних інтелектуальних транспортних систем (C-ITS) для підвищення безпеки дорожнього руху та оптимізації транспортних потоків, особливо в міських агломераціях.

продовження табл. 1

1	2
Повітряний транспорт	– фінансування проєктів з управління повітряним рухом для створення Єдиного європейського неба, що забезпечуватиме безпечнішу, ефективнішу та екологічнішу авіаційну систему; – інвестування авіаційної системи має сприяти зменшенню заторів, викидів та підвищенню якості авіаперевезень.
Урбаністична мобільність	– фінансування проєктів створення мультимодальних пасажирських хабів (Бельгія, Швеція, Франція, Італія); – інвестування хабів забезпечить інтеграцію різних видів транспорту, полегшуючи пересування містян і сприяючи зменшенню вуглецевого сліду.

Джерело: сформовано авторами за [1; 2]

У табл. 1 акцентовано увагу на інтелектуалізації та безпечності транспортних мереж, зокрема європейської системи управління залізничним рухом (ERTMS), яка, по-перше, підвищує безпеку та сумісність залізничного транспорту, сприяючи безперебійному руху поїздів через кордони. По-друге, впровадження ERTMS є важливим кроком до створення єдиної європейської залізничної мережі, що відповідає принципам сталого розвитку та інтеграції. Фінансуються ініціативи з покращення залізничного сполучення та прикордонних пунктів між Словаччиною та Україною, а також між Румунією та Молдовою. Україна отримує підтримку для адаптації до стандартної європейської залізничної колії (1435 мм), що сприятиме безперебійному транскордонному руху та поживленню регіональної торгівлі.

Розширенню інвестування сприятиме залучення якісної робочої сили для реалізації проєктів. ЄС продовжує роботу над зовнішнім виміром міграції, зокрема через комплексні партнерства, боротьбу з нелегальною міграцією, поверненням мігрантів та протидією торгівлі людьми. Європейська комісія розглядає просування пропозицій щодо створення списку безпечних країн походження та концепції безпечних третіх країн.

Для України ці тренди європейського ринку проєктів вказують на необхідності адаптації банківського сектору до фінансування стратегічних проєктів, які відповідають євроінтеграційним цілям. За оптимістичними сценаріями наявні механізми не покривають щонайменше 106 млрд євро щорічного дефіциту фінансування в ЄС, що становить 21 % від загальних потреб. Для України це означає необхідність залучення додаткових ресурсів через реформи та міжнародну підтримку [1]. Українські банки мають відіграти важливу роль у мобілізації приватного капіталу для зелених та цифрових ініціатив, а також у підтримці оборонного сектору через державно-приватне партнерство.

Методологічно для ефективного фінансування стратегічних проєктів доцільно застосовувати трирівневу модель, яка поєднує наявні механізми (інструменти) інвестування, національні ініціативи та методики європейської інтеграції (згуртованості), адаптовані до українських реалій (табл. 2).

Таблиця 2

Науково-методичні підходи до застосовування трирівневої моделі для фінансування стратегічних проєктів

Підходи	Характерні особливості фінансування стратегічних проєктів
1	2
Використання наявних фінансових механізмів	Використання Україною бюджетного простору: – має оптимізувати використання власних бюджетних ресурсів, спрямовуючи їх на стратегічні оборонні інвестиції; – має скористатися програмами ЄС, такими як Фонд відновлення та стійкості (RRF) або новий інструмент SAFE для фінансування оборонних витрат. Ці інструменти в ЄС можуть забезпечити до 37 % потреб у публічному фінансуванні (190 млрд щорічно).
Перегляд національних бюджетних пріоритетів та підвищення ефективності витрат	Оптимізація видатків: – проведення аудиту державних витрат, боротьба з корупцією та підвищення адміністративної ефективності можуть вивільнити ресурси для стратегічних інвестицій. Скорочення неефективних субсидій на викопне паливо може вивільнити кошти для зелених проєктів. Податкові ініціативи: – введення спеціальних податків (на підтримку оборонного сектору) може стати джерелом додаткового фінансування; – реалізовані через цільові збори на кібербезпеку або екологічні проєкти. Державно-приватне партнерство: – системні банки можуть активніше співпрацювати з урядом для фінансування інфраструктурних проєктів (відновлення енергетичної системи, розбудова цифрової інфраструктури).

продовження табл. 2

1	2
Європейська згуртованість та інтеграція	Формування союзу заощаджень та інвестицій: – розвиток банківських асоціацій ЄС–Україна може сприяти мобілізації приватних коштів (залучення європейських інвесторів до проєктів територіальних громад). Реформа європейського бюджету: – реформи для підвищення продуктивності української економіки для зменшення залежності від публічного фінансування; – участь України в програмах ЄС, таких як Європейський фонд конкурентоспроможності, може скоротити фінансовий розрив на 30 %, якщо пропозиції Європейської комісії будуть реалізовані. Спільна емісія боргу: – досвід Фонду відновлення та стійкості показує, що спільна емісія боргу може знизити витрати на запозичення. Для України це може означати доступ до європейських фінансових ринків на вигідніших умовах.

Джерело: сформовано авторами

Як бачимо з табл. 2, європейська згуртованість та інтеграція потребує визначення ролі публічних фінансів як системи взаємозв'язків і процесів, спрямованих на формування та використання суспільних грошових фондів для забезпечення функціонування публічного сектору. В ЄС публічні фінанси восьми країн мають бюджетний простір у 60 млрд. євро [1]. Податки та збори, що сплачують громадяни ЄС, мають забезпечувати захист від зовнішніх загроз, підтримувати правопорядок та реалізацію інфраструктурних проєктів. Суть публічних фінансів реалізується через їхні функції, які відповідають економічним пріоритетам розвитку демократичних держав. Алокаційна функція визначає забезпечення держави та територіальних громад фінансовими ресурсами для виконання їхніх завдань, зокрема реалізації пріоритетних проєктів зеленої трансформації. Розподільча функція спрямована на перерозподіл фінансових ресурсів для підтримки сталого розвитку та євроінтеграційних цілей. Стабілізаційна функція забезпечує сприяння економічній стабільності через ефективне управління фінансовими ресурсами, спрямованими на зелені, цифрові та оборонні проєкти.

В Україні територіальні громади виступають повноправними партнерами в реалізації пріоритетних проєктів зеленої трансформації. Доцільно виділити три підходи: партнерство (узгодженість у плануванні і прийнятті рішень інвестування проєктів); делегування повноважень (для прийняття рішень інвестування проєктів); моніторинг (контроль за управлінням проєктами). Варто враховувати участь громад згідно з класифікацією ПРООН (спільна участь, пасивна участь, висловлення думки, функціональна участь тощо). Вважаємо, що диференційоване залучення держави та територіальних громад до проєктів зеленої трансформації сприятиме ефективній реалізації та євроінтеграційним цілям України.

Для українських банків адаптація до євроінтеграційних стандартів сприятиме впровадженню європейських практик ризик-менеджменту та прозорості, що сприятиме залученню іноземних інвестицій. Для мінімізації ризиків, пов'язаних із політикою трансферного ціноутворення (торговельною невизначеністю), українські банки повинні: посилити капітальні та ліквідні буфери; проводити регулярну оцінку ризиків для визначення вразливості до торговельних ризиків через стрес-тестування та сценарний аналіз; диверсифікувати портфелі через зменшення концентрації в секторах, залежних від експорту, що допоможе знизити ризики; розвивати державно-приватне партнерство через співпрацю з урядом, що може сприяти фінансуванню стійких до зовнішніх шоків проєктів, таких як зелена енергетика чи цифрова інфраструктура.

Висновки з проведеного дослідження. Теоретично пріоритети ЄС у сфері інвестування оборони, енергетики, конкурентоспроможності та підтримки України відображають стратегічний підхід до зміцнення безпеки, сталого розвитку та євроінтеграції. Для України ці ініціативи створюють можливості для поглиблення співпраці, відновлення інфраструктури та прискорення реформ на шляху до членства в ЄС, що є важливим елементом її євроінтеграційного вибору. Інвестиції Фонду модернізації ЄС є прикладом для України в контексті євроінтеграції. Адаптація подібних ініціатив може сприяти модернізації енергетичної інфраструктури України та її інтеграції з європейськими ринками.

У прикладному контенті ЄС зацікавлений сприяти створенню надійних безпекових гарантій для України, включаючи інвестування тренування та оснащення ЗСУ. Частиною членства України в ЄС є готовність відкриття кластера «Основи», що відповідає меритократичному підходу до розширення ЄС. У прикладному контексті банківські інвестиції в транспортну інфраструктуру (Connecting Europe Facility), екологізацію портів, цифрові системи управління та солідарні проєкти з Україною відображають стратегічний підхід ЄС до сталого розвитку та євроінтеграції. Для України ці ініціативи є важливим кроком до гармонізації транспортної системи з європейськими стандартами, що сприятиме економічному зростанню та регіональній інтеграції.

Запропонована трирівнева стратегія від використання наявних механізмів до глибшої інтеграції України з ЄС є напрямом забезпечення стійкого фінансування оборонної, цифрової та зеленої трансформацій. Без такого науково-методичного підходу Україна ризикує зіткнутися з дилемою між борговою стійкістю та фінансуванням стратегічно важливих проєктів, що може загальмувати її євроінтеграційний поступ. Публічні фінанси мають сприяти гармонізації з євроінтеграційними стандартами.

Подальші дослідження варто спрямувати на дослідження механізмів залучення приватного капіталу для зелених проєктів в Україні, діагностування впливу європейських регуляторних вимог на український банківський сектор та оцінювання ефективності трирівневої моделі фінансування в умовах воєнного стану.

Література

1. Time to be strategic: how public money could power Europe's green, digital and defence transitions / O. Bouabdallah, E. Dorrucci, C. Nerlich, Ch. Nickel, A. Vlad. URL: <https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2025/html/ecb.blog20250725~f26b4ef0f3.en.html> (дата звернення: 30.07.2025).
2. EU invests €2.8 billion in 94 transport projects to boost sustainable and connected mobility across Europe. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1705 (дата звернення: 30.07.2025).
3. EU leaders met in Brussels to discuss geoeconomic challenges and the ongoing developments in Ukraine and the Middle East. *European Council*. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2025/06/26/> (дата звернення: 30.07.2025).
4. Bindseil U. TARGET Services: the backbone of European financial markets. *European Commission*. URL: <https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2025/html/ecb.blog20250714~9676bef78b.en.html> (дата звернення: 30.07.2025).
5. Risks to euro area financial stability from trade tensions / P. Avril, P. Bochmann, S. Fahr, A. Horan, C. Pancaro, R. Pizzeghello. URL: https://www.ecb.europa.eu/press/financial-stability-publications/fsr/special/html/ecb.fsrart202505_02~4603d3e42a.en.html (дата звернення: 30.07.2025).
6. Foerster K., Ryan E., Scheid B. Pricing or panicking? Commercial real estate markets and climate change. *Working Paper ECB*. 2025. № 3059. 39 p.
7. Ahnert T., Bertsch Ch., Leonello A., Marquez R. Bank fragility and risk management. *Working Paper ECB*. 2025. № 3076. 58 p.
8. Joint press release: Investment of €3.66 billion from EU emissions trading revenues in cleaner energy systems. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1714 (дата звернення: 30.07.2025).
9. Hacktivist group responsible for cyberattacks on critical infrastructure in Europe taken down. *Eurojust*. URL: <https://www.eurojust.europa.eu/news/hacktivist-group-responsible-cyberattacks-critical-infrastructure-europe-taken-down> (дата звернення: 30.07.2025).

References

1. Bouabdallah, O., Dorrucci, E., Nerlich, C. et al. (2025), "Time to be strategic: how public money could power Europe's green, digital and defence transitions", available at: <https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2025/html/ecb.blog20250725~f26b4ef0f3.en.html> (access date July 30, 2025).
2. European Commission (2025), EU invests €2.8 billion in 94 transport projects to boost sustainable and connected mobility across Europe, available at: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1705 (access date July 30, 2025).
3. European Council (2025), EU leaders met in Brussels to discuss geoeconomic challenges and the ongoing developments in Ukraine and the Middle East, available at: <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2025/06/26/> (access date July 30, 2025).
4. Bindseil, U. (2025), "TARGET Services: the backbone of European financial markets", available at: <https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2025/html/ecb.blog20250714~9676bef78b.en.html> (access date July 30, 2025).
5. Avril, P., Bochmann, P., Fahr, S. et al. (2025), "Risks to euro area financial stability from trade tensions", available at: https://www.ecb.europa.eu/press/financial-stability-publications/fsr/special/html/ecb.fsrart202505_02~4603d3e42a.en.html (access date July 30, 2025).
6. Foerster, K., Ryan, E. and Scheid, B. (2025), "Pricing or panicking? Commercial real estate markets and climate change", *Working Paper ECB*, no. 3059, 39 p.
7. Ahnert, T., Bertsch, Ch., Leonello, A. and Marquez, R. (2025), "Bank fragility and risk management", *Working Paper ECB*, no. 3076, 58 p.

8. European Commission (2025), Joint press release: Investment of €3.66 billion from EU emissions trading revenues in cleaner energy systems, available at: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1714 (access date July 30, 2025).

9. Eurojust (2025), "Hacktivist group responsible for cyberattacks on critical infrastructure in Europe taken down", available at: <https://www.eurojust.europa.eu/news/hacktivist-group-responsible-cyberattacks-critical-infrastructure-europe-taken-down> (access date July 30, 2025).

Квасниця О.В., Дармограй І.В., Новіцький М.Р.

БАНКІВСЬКІ ІНВЕСТИЦІЇ В ПРІОРИТЕТНІ ПРОЕКТИ ЗЕЛЕНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИБІР УКРАЇНИ

Мета. Обґрунтувати роль банківських інвестицій як ключового інструменту фінансування зеленої трансформації та євроінтеграційних пріоритетів України, з урахуванням стратегічних підходів Європейського Союзу до розвитку інфраструктури, енергетичної безпеки, цифровізації та сталого економічного зростання; а також розробити адаптивну тривірневу модель фінансування, що поєднує національні ініціативи, інструменти ЄС та механізми державно-приватного партнерства для забезпечення стійкого розвитку та інтеграції України до єдиного європейського простору.

Методика дослідження. У процесі дослідження застосовано системний підхід до аналізу фінансових стратегій Європейського Союзу в контексті їх адаптації до вітчизняних умов. Метод порівняльного аналізу використано для зіставлення європейських інструментів фінансування інфраструктурних, енергетичних та цифрових проєктів із національними ініціативами. Структурно-логічний метод дозволив визначити взаємозв'язки між банківськими інвестиціями, державно-приватним партнерством та євроінтеграційними процесами. Елементи інституційного аналізу використано для оцінки ролі європейських фінансових інституцій у підтримці стійкості та розвитку української економіки.

Результати дослідження. У статті розглянуто роль банківських інвестицій у забезпеченні зеленої трансформації та підтримці євроінтеграційного курсу України відповідно до стратегічних пріоритетів ЄС у сферах оборони, енергетики, конкурентоспроможності та підтримки України. Висвітлено, що зазначені пріоритети створюють умови для модернізації інфраструктури, прискорення реформ і наближення України до членства в ЄС. На основі аналізу досвіду Фонду модернізації ЄС обґрунтовано доцільність адаптації аналогічних механізмів для оновлення енергетичної інфраструктури України та інтеграції її з європейськими ринками. Відображено, що практичні стратегії ЄС у сфері безпеки включають інвестиції в підготовку та оснащення Збройних сил України, а також підготовку до відкриття кластеру «Основи» в межах політики розширення. Визначено, що інвестиції банківського сектору в транспортну інфраструктуру – у межах програм Connecting Europe Facility, екологізації портів, цифровізації управління трафіком і проєктів солідарності – сприяють досягненню цілей сталого розвитку та гармонізації транспортної системи України зі стандартами ЄС.

Наукова новизна результатів дослідження. У роботі дістала подальшого розвитку тривірнева модель стратегічного фінансування, що поєднує наявні фінансові інструменти, національні програми й політику згуртованості ЄС. Обґрунтовано, що відсутність такої моделі може створити загрозу борговій стійкості та уповільнити євроінтеграційні процеси. Визначено пріоритетні напрями модернізації: розвиток залізничної інфраструктури (TEN-T, ERTMS), екологізація портів, формування міських мобільних хабів у межах декарбонізаційної політики ЄС. Доведено, що впровадження європейських стандартів управління ризиками та прозорості здатне підвищити роль українського банківського сектору у мобілізації приватного капіталу, розвитку державно-приватного партнерства та залученні іноземних інвестицій.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати щодо євроінтеграційних пріоритетів України у сфері зеленої трансформації відкривають можливості для модернізації інфраструктури, посилення безпеки та економічного зростання через залучення банківських інвестицій. Реалізація таких підходів сприятиме зміцненню фінансової стійкості держави та забезпеченню довгострокового економічного зростання на засадах сталого розвитку.

Ключові слова: сталий розвиток, цифровізація, кредитні ресурси, територіальні громади, інвестування, публічні фінанси, зелені інвестиції, фінансові ресурси, ризик, безпека.

Kvasnytsia O.V., Darmohrai I.V., Novitskyi M.R.

BANK INVESTMENTS IN PRIORITY PROJECTS OF GREEN TRANSFORMATION: UKRAINE'S EUROPEAN INTEGRATION CHOICE

Purpose. The aim of the article is to substantiate the role of bank investments as a key instrument for financing the green transformation and European integration priorities of Ukraine, taking into account the European Union's strategic approaches to infrastructure development, energy security, digitalization, and sustainable economic growth; and to develop an adaptive three-level financing model that combines national initiatives, EU instruments, and public-private partnership mechanisms to ensure sustainable development and integration of Ukraine into a single European space.

Methodology of research. The study employs a systemic approach to analyzing the European Union's financial strategies in the context of their adaptation to national conditions. The comparative analysis method is used to contrast European financing instruments for infrastructure, energy, and digital projects with domestic initiatives. The structural-logical method enables the identification of interconnections between banking investments, public-private partnerships, and European integration processes. Elements of institutional analysis are applied to assess the role of European financial institutions in supporting the resilience and development of Ukraine's economy.

Findings. The article examines the role of bank investments in ensuring green transformation and supporting Ukraine's European integration course in line with the EU's strategic priorities in the areas of defense, energy, competitiveness, and support for Ukraine. It highlights that these priorities create conditions for infrastructure modernization, acceleration of reforms, and Ukraine's rapprochement with EU membership. Based on an analysis of the EU Modernization Fund's experience, the article substantiates the feasibility of adapting similar mechanisms to upgrade Ukraine's energy infrastructure and integrate it with European markets. It is noted that the EU's practical security strategies include investments in the training and equipping of the Armed Forces of Ukraine, as well as preparations for the opening of the "Fundamentals" cluster within the framework of the enlargement policy. It is determined that investments by the banking sector in transport infrastructure – within the framework of the Connecting Europe Facility programs, the greening of ports, the digitization of traffic management, and solidarity projects – contribute to the achievement of sustainable development goals and the harmonization of Ukraine's transport system with EU standards.

Originality. The paper further develops a three-level model of strategic financing that combines existing financial instruments, national programs, and EU cohesion policy. It is argued that the absence of such a model could threaten debt sustainability and slow down European integration processes. Priority areas for modernisation have been identified: development of railway infrastructure (TEN-T, ERTMS), greening of ports, and formation of urban mobility hubs within the EU's decarbonisation policy. It is proven that the implementation of European standards of risk management and transparency can increase the role of the Ukrainian banking sector in mobilizing private capital, developing public-private partnerships, and attracting foreign investment.

Practical value. The obtained results regarding Ukraine's European integration priorities in the field of green transformation reveal opportunities for infrastructure modernization, enhanced security, and economic growth through the mobilization of banking investments. The implementation of such approaches will contribute to strengthening the financial stability of the state and ensuring long-term economic growth based on sustainable development.

Key words: sustainable development, digitalization, credit resources, territorial communities, investment, public finance, green investments, financial resources, risk, security.

Дата надходження рукопису: 18.08.2025

Дата прийняття рукопису до друку: 22.09.2025

Дата публікації: 30.09.2025